

Energimarknadsinspektionen
diariet@ei.se

ER REF./DATUM:

VAR REF.:

ORT/DATUM:
Stockholm, 2024-12-05**Ärende 2024-100260; Ansökan om nätkoncession för linje enligt ellagen (1997:857) för befintlig 22 kV ledning inom Skjomens kraftstation, del belägen i Gällivare kommun, Norrbottens län.**

Med hänvisning till Begäran om komplettering av ansökan 2024-11-08 inges följande

Yttrande

Yttrandet följer rubriceringen i Begäran.

Förteckningar

Se bifogade, [bilaga 1](#).

Genom underhandskontakter med Statens fastighetsverk och länsstyrelsen har Sökanden fått information om att några arrendatorer inte finns inom berört område eller på sådant avstånd från ledningen så de kan påverkas av den sökta koncessionen.

Som rättighetshavare, som kan tänkas bli berörd, har därför endast Svenska kraftnät och Girjas sameby upptagits. Svenska kraftnät ("SvK") har upptagits på grund av en befintlig 400kV ledning, vilken som närmast ligger drygt 500 m öster om aktuell ledning (vid riksgrensövergången), även om det med säkerhet – på grund av de hittillsvarande långvariga och omfattande drifterfarenheterna - kan slås fast att SVKs ledning inte kan påverkas.

Lämplighetsbedömning

Se bifogade organisationsschema, [bilaga 2](#).

1. Som framgår av ansökan har Sökanden ägt, underhållit och drivit ledningen i drygt femtio år, helt utan olyckor, avbrott, märkbar påverkan på omgivningen eller andra incidenter.
2. Som också framgår av ansökan är Sökanden koncessionshavare på de avsevärt större anläggningsdelarna uppströms och nedströms den del av anläggningen som ansökan avser. Det förhållandet kommer inte att förändras även om Sökanden inte skulle få ansökan beviljad. Svenska myndigheter råder inte över den frågan.
3. Ledningen är inte sammanbunden med något nät i Sverige.
4. Det är därför uppenbart olämpligt och orimligt med någon annan än Sökanden som Koncessionshavare för den lilla del av anläggningen som råkar vara belägen i Sverige och som för sin funktion och skötsel är helt och hållet beroende av anläggningsdelarna i Norge.
5. Som även framgår av ansökans Bilaga D har Sökanden koncession inte bara för de nät och ledningar som är anknutna till Skjomens kraftverk, utan även för ett stort antal andra motsvarande anläggningar. I Norge äger och driver Sökanden bland annat 123 vattenkraftverk och 7 vindparker, varav de allra flesta har koncession även för nät.

Sökanden är dotterbolag till Statkraft AS ("SAS", helägt av norska staten) som är moderbolag i en koncern som är Europas största producent av såväl vattenkraft som förnyelsebar energi överhuvudtaget.

6. I Sverige driver SAS helägda dotterdotterbolag Statkraft Sverige AB ("SSAB") bland annat 54 vattenkraftverk och fyra vindparker. SSAB är Sveriges fjärde största elkraftproducent.
7. SAS med dotterbolag har omkring 7 000 anställda i fler än 20 länder på tre kontinenter, varav cirka 300 i Sverige. Personalen, såväl internationellt som i Sverige, är generellt högt utbildad, med en stor antal civilingenjörer och drifttekniker inom till exempel elektronik, mekanik, kraftsystem och väg och vatten/bygg-anläggning, lantmäteri men även till exempel biologer, samhällsvetare, civilekonomer och jurister (i Sverige tre mycket seniora bolagsjurister med tillsammans närmare hundra års yrkeserfarenhet, varav majoriteten från kraftindustrin, det vill säga med stor erfarenhet av samtliga förekommande juridiska frågor och områden, inklusive produktion och distribution). När extern kompetens behövs anlitas sådan i nödvändig utsträckning.
8. I Sverige har koncernmodern SAS redan två stycken bolag som bedriver koncessionspliktig nätverksamhet, dels Statkraft Sverige Vind Elnät AB (5568291-8291) och dels Baltic Cable AB (556420-6026), det förstnämnda ett internnät inom en vindkraftpark och det senare en interconnector mellan Sverige och Tyskland.

Tekniska uppgifter

Effektbehov: Ledningen förser dammluckor och utrustning för vattenmätning på cirka 500kVA, vilket är effektbehovet.

Överföringskapacitet: Ledningen (35FeAl) har en teoretisk termisk kapacitet på 10,5 MW, men en praktisk överföringskapacitet på cirka 5MW pga spänningsfall.

Systemjordning: Ledningsnätet är spoljordat (systemjordning med Petersonspole).

Nominell spänning (riktad) är 22kV och maximal tillåten spänning är 24kV. Driftspänningen varierar normalt mellan 21,0-22kV.

Fåglar

1. Som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen sid 20 har risken för störning för fåglar redan utretts och bedömts. Som framgår där har på grund av dels uppgifter i Artportalen, dels att ledningen funnits på plats under mycket lång tid utan kända "fågelincidenter" av något slag, dels ledningens utformning, dels att det inte är fråga om byggande av en ny ledning, samt dels att det inte finns uppgifter om fridlysta eller rödlistade arter i närheten, dragits slutsatsen, att det med föreslagna skyddsåtgärder, det vill säga att nödvändiga underhålls- och reparationsarbeten utförs under vintertid, inte föreligger risk för annat än minimal risk för störning för arter som skulle vara okända. Analysen har utförts av ekolog Nike Nylander, WSP se vidare miljökonsekvensbeskrivningen, avsnitt 9.
2. I arbetet med detta yttrande har den lokala driftpersonalen som ofta och regelbundet vistas i området och som har regelbunden kontakt med lokalbefolkning och besökare, återigen tillfrågats om egna och andras kännedom och erfarenhet. Ingen i personalen har någon egen erfarenhet av kollisioner och ingen har heller fått berättat att störningar har förekommit.
3. Såvitt Sökanden kan finna hänvisar inte Länsstyrelsen till några konkreta uppgifter i databaser, andra skriftliga källor eller egna eller andras erfarenheter från området trots att ledningen funnits och underhållits i mer än femtio år.
4. I samband med motsvarande koncessionsbehandling i Norge av de avsevärt längre ledningarna i området har de teoretiska riskerna för störning för fåglar inte utgjort något hinder.

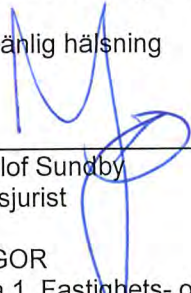
Sökanden vidhåller att risk för störning för kända förekomster inte kan anses föreligga och att risken för störning för okända förekomster är enbart teoretisk eller i vart fall endast försumbar. Det saknas därför skäl att göra en landskapsinventering.

Rennäring

1. Som framgår av samrådsredovisningen har samebyn uttryckligen angett "Inga anmärkningar så länge inga nybyggen tillkommer". Till skillnad från vad som vore fallet om en ny ledning måste anläggas (i Sverige eller Norge) kommer inga nybyggen att behövas för ledningen. Liksom hittills kommer endast mindre underhålls- och reparationsarbeten att behövas.
2. Som anges redan i samrådsredogörelsen kommer dialog att hållas med samebyn i samband med underhålls- och reparationsarbeten.
3. Bifogat inges avtal med Girjas sameby (bilaga 3) och Mötereferat (bilaga 4), båda dagtecknade 241031. Avtalet är träffat på grund av olägenheter som drabbat samebyn i samband med "rehabiliteringar på dam Båtsvann 2022-2024". Till grund för avtalet ligger bland annat fortlöpande kontakter och Mötereferatet från möte mellan Sökanden och Girjas sameby. Som framgår av Mötereferatet, punkt 5, behandlades även den aktuella ledningen och koncessionsansökan.
4. Frågan om eventuella olägenheter för Girjas sameby på grund av ledningens bibehållande är alltså redan omhändertagen i anslutning till övriga gemensamma frågor som Sökanden och samebyn har. Detta kommer att fortsätta på det sätt som beskrivs i Mötereferatet. Frågan är omhändertagen av parterna själva. Det förefaller uppenbart olämpligt och kontraproduktivt att i särskild ordning isolera och behandla den begränsade frågan om ledningen och därmed förlora det helhetsperspektiv som Parternas nuvarande arbetssätt innebär.
5. Därutöver kan påpekas att samebyns område sträcker sig från Norge och ända ned till och förbi Kiruna och Gällivare. De flesta av de "kumulativa effekter" som behandlas i konsultationen förefaller uteslutande avse andra områden än det som berörs av ledningen.

För Statkraft Energi AS

Med vänlig hälsning

Jan Olof Sundby
Bolagsjurist

BILAGOR

- Bilaga 1. Fastighets- och rättighetsförteckning
- Bilaga 2. Organisationsschema
- Bilaga 3. Avtale SEAS ./ Girjas sameby.
- Bilaga 4. Mötereferat.